

03.11.2021

Innspill til Kommunal- og forvaltningskomiteen - Statsbudsjettet 2022

Barneombudet har innspill til Prop. 1 S (2021-2022) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet knyttet til kommunalt barnevern i Kapittel 571 *Rammetilskudd til kommunene*. Vi ber om at komiteen:

- Opprettholder øremerkede midler til stillinger i kommunalt barnevern og øremerker ytterligere 250 millioner kroner til nye stillinger i barnevernet.
- Bevilger midler til forebygging i kommunene med ny barnevernsreform.

Kap. 571 Rammetilskudd til kommunene

Øremerkede midler til stillinger i kommunalt barnevern

De tidligere øremerkede midlene til stillinger i barnevernet i kapittel 864 post 60 (på Barne- og familiedepartementets budsjett) har dekket tilskudd til om lag 1 020 årsverk i det kommunale barnevernet mellom 2011 og 2018. Det er i Statsbudsjettet foreslått å overføre de øremerkede midlene over på rammetilskuddet (Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, kap. 571, post 60). Barneombudet vil be om at øremerking av midler til stillinger i barnevernet opprettholdes.

Grunnloven og barnekonvensjonen forplikter staten til å sørge for at barn i Norge får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse. At Stortinget har valgt å delegere ansvaret for barnevernet til kommunen, fritar ikke staten for ansvaret. Barnevernet er en av våre viktigste velferdstjenester, og myndighetsutøvelsen er kompleks og krevende. Barnevernet har myndighet til å gjennomføre inngripende tvang mot barn og familier, og står i en særstilling blant våre kommunale tjenester. Det påhviler derfor Stortinget et særlig ansvar for å påse at alle kommunale barneverntjenester til enhver tid er rustet til å ivareta oppgavene de er satt til å utføre.

Flere tilsyn med barneverntjenesten de siste årene har avdekket alvorlige mangler, og vist at barn ikke har fått nødvendig hjelp. Barnevernet har i tillegg fått flere og mer krevende arbeidsoppgaver, samtidig som antall bekymringsmeldinger har økt kraftig.¹ Det vil i tillegg komme flere oppgaver med ny barnevernlov og barnevernsreform. Gjennom ny barnevernsreform skal kommunene eksempelvis få ansvar for all veiledning og oppfølging av fosterhjem.

Et avgjørende premiss for en god kommunal barneverntjeneste er nok ansatte, med tilstrekkelig tid til å gjøre en god jobb. Dette er ikke tilfelle i alle kommuner, og Barneombudet har også før barnevernsreformen vært bekymret. Vi vet at 80 prosent av ansatte i kommunalt barnevern opplever at stor arbeidsmengde hindrer dem i å gjøre en god nok jobb.² To av tre barnevernledere sier at de ikke har nok saksbehandlere i sin tjeneste.³ Saksbehandlere i

¹ Bekymringsmeldinger har økt med 56 prosent mellom 2008 og 2019

² Fellesorganisasjonens (FO) barnevernsundersøkelse fra 2015

³ <https://www.nifu.no/publications/1569768/>

barnevernet kan ha ansvar for opptil 30-50 barn samtidig.⁴ Barne- og familiedepartementet har opplyst Stortinget om at 216 av landets 267 barneverntjenester i gjennomsnitt har mer enn 15 barn per ansatt, og at det må ansettes 1250 nye saksbehandlere i barnevernet for å nå nivået de ansatte mener er forsvarlig.⁵

Det er i dag ingen bemanningsnorm i barnevernet. Med de nye oppgavene barnevernet får må staten sikre at barneverntjenesten har nok ansatte. Det er derfor etter Barneombudets syn viktig at de øremerkede midlene til stillinger i barnevernet videreføres, og at det i tillegg øremerkes ytterligere 250 millioner kroner til nye stillinger i barnevernet.

Finansiering av barnevernsreformen

Selv om det er kommunisert at barnevernsreformen skal være en oppvekstreform, gjenspeiles ikke dette i statsbudsjettet. Bufdir fremholder at barnevernsreformen skal føre til at «kommunene skal få bedre muligheter og sterkere insentiver til å prioritere forebyggende tilbud til barn og familier». På budsjettet for 2022 tilføres imidlertid ingen midler til forebygging. Pengene som er satt av til reformen nå gjelder i hovedsak kompensasjon for økte egenandeler for statlige tiltak og kompensasjon for avvikling av refusjonsordningen til forsterking av kommunale fosterhjem. Det er på statsbudsjettet ingen midler til forebygging. Kommunene må derfor prioritere mellom å opprettholde og igangsette tiltak eller bruke midlene på forebygging. Selv om det er foreslått en toårig overgangsordning som skal dekke utgifter til allerede igangsatte tiltak, kompenserer ikke denne for manglende midler til forebygging. Barneombudet har mottatt flere bekymringer om at reformen er underfinansiert og vi stiller spørsmålstegn ved om kommunene vil kunne ivareta sitt ansvar for barnevernet etter det foreslåtte budsjettet. Stortinget må derfor bevilge midler til forebygging i kommunene. Dersom dette ikke gjøres, vil reformen føre til økte forskjeller mellom kommunene og et dårligere tilbud til de mest utsatte barna.

Barneombudet ber om at de øremerkede midlene til stillinger i kommunalt barnevern videreføres. I tillegg mener vi det bør øremerkes ytterligere 250 millioner kroner til nye stillinger i barnevernet. Stortinget bør også be regjeringen om svar på hvilke midler som er tiltenkt forebygging i kommunene når barnevernsreformen trer i kraft.

Ta gjerne kontakt for mer informasjon:

Mathias Nordmoen, mathias@barneombudet.no. Tlf. 91812285

⁴ [https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern_kommunemonitor/#/00/dekningsgrad-og-kapasitet#antall-barn-med-undersokelser-eller-tiltak-per-arsverk-\(2018\)](https://www.bufdir.no/Statistikk_og_analyse/Barnevern_kommunemonitor/#/00/dekningsgrad-og-kapasitet#antall-barn-med-undersokelser-eller-tiltak-per-arsverk-(2018))

⁵ <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=76220>